

Asia: VN/11255/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 § Määritelmät

-

6 § Valviran tehtävät

-

22 § Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojaan yleiset velvollisuudet

-

25 a § Savuttomia nikotiinituotteita koskevat vaatimukset

-

29 a § Ilmoitukset savuttomista nikotiinituotteista

-

29 b § Myyntimäärät savuttomista nikotiinituotteista

-

30 § Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta

-

31 § Vähittäismyyntipakkauksia koskeva yleissäännös

-

39 a § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen merkinnät

-

39 b § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen muu ulkoasu

-

39 c § Savuttoman nikotiinituotteen ulkoasu

-

40 § Varoitusmerkintöjä koskeva poikkeus ulkomaanliikenteessä

-

44 § Vähittäismyynnin luvanvaraisuus

-

48 § Ilmoitus nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyynnistä

-

50 § Tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuus

-

52 a § Tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikielto

-

53 § Kielto myydä alaikäiselle

-

58 § Etämyynnin kielto

-

59 § Tullihuutokaupalla myynnin kielto

-

60 § Tukkumyynnin rajoitukset

-

62 § Alaikäisiä koskeva maahantuontikielto

-

63 § Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikielto

-

65 § Kielto tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita

-

66 § Matkustajatuonnin aikarajat

-

67 § Matkustajatuonnin määrälliset rajat

-

74 § Yleiset tupakointikiellot

-

80 § Tupakointikieltoa koskevat opasteet

-

81 § Tupakointikieltojen toimeenpano

-

90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

-

91 § Tupakkalain valvontamaksut

-

94 § Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen

-

97 § Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen

-

100 § Myyntikielto

-

109 § Tupakan myyntirikos

-

113 § Tupakointirikkomus

-

117 § Myyntipäällykset

-

118 § Hallussapitokielto

-

119 § Hävittäminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa?

Vastaus hallituksen lakiesitykseen valtiopäiville tupakkalain muuttamisesta (STM029:00/2023)

Imperial Brands Finland Oy (Imperial) lähettää täten vastauksensa otsikossa mainittuun lakiesitykseen.

Imperial toteaa aluksi olevan tervetullutta, että savuttomien nikotiinituotteiden tuoteluokkaa ehdotetaan nyt selvemmin säänneltäväksi lailla. Imperial kuitenkin suhtautuu varauksella joihinkin ehdotetuista toimenpiteistä eikä kannata seuraavien lainkohtien viemistä tupakkalakiin:

- 25a § koskien makurajoituksia
- 39a-b § koskien yhdenmukaisia vähittäismyyntipakkauksia

Lisäksi Imperial kyseenalaistaa, miksi 58 ja 65 §:n ehdotukset sekä rajat ylittävän että kansallisen etämyynnin kieltämisestä eivät astu voimaan välittömästi.

Yleisesti

Imperialin mielestä on toivottavaa, että luodaan selkeät säännöt savuttomien nikotiinituotteiden valmistajille. Tämä tuo ennustettavuutta sekä valmistajille että kaupalle ja vähentää vähemmän vastuullisten valmistajien kiinnostusta Suomen markkinoita kohtaan. Imperial haluaa kuitenkin huomauttaa, että useat nyt esitetyt ehdotukset sisältävät suuren riskin sekä nikotiinipussien että tupakkaa sisältävän nuuskan laittoman kaupan uudelleen laajenemisesta. Tämä johtuu siitä, että ehdotukset poikkeavat huomattavasti naapurimaiden käytännöistä.

Ehdotuksia makurajoituksiin

Aluksi Imperial haluaa korostaa, että jaamme hallituksen näkemyksen, jonka mukaan alaikäisten ei tulisi käyttää tupakka- tai nikotiinituotteita. Yleisenä tavoitteena olisi siksi oltava sen varmistaminen, että alaikäiset eivät pääse käsiksi näihin tuotteisiin. Tämä onnistuu parhaiten sanktioidulla myynti- ja välityskiellolla sekä yritysten että yksityishenkilöiden osalta.

Imperial on kuitenkin vahvasti sitä mieltä, että tiukat makurajoitukset mahdollisesti vähemmän haitallisissa tuotteissa kuin savuketupakka eivät ole oikea tapa edetä. Päinvastoin, liian tiukat makurajoitukset lisäävät riskiä, että aikuiset tupakoitsijat eivät halua korvata erittäin haitallista tupakanpolttotaan mahdollisesti vähemmän haitallisilla tuotteilla (Esim. Farsalinos et. Al, Impact on Flavour Variability on Electronic Cigarette Use Experience: An Internet Survey, International Journal of Environmental Research and Public Health, 2013.) Makuja, joiden voidaan toisaalta katsoa vetoavan vain alaikäisiin, esim. karamellit, keksit ja kakut, pitää tietenkin voida kieltää.

Imperialin mielestä hallituksen 25a §:ssä oleva ehdotus on yllä olevaa taustaa vasten huonosti suunniteltu, koska siitä puuttuu määritelmä siitä, mikä on alaikäisiin vetoava maku. Ehdotus luo epävarmuutta lainvalvontaviranomaisille sekä valmistajille ja mahdollistaa riitatapaukset, jotka voivat johtaa monimutkaisiin oikeudenkäynteihin. Lisäksi nykyinen makukielto lisää nikotiinipussien laittoman kaupan laajenemisen riskiä, koska kuluttajien suosimia makuja ei olisi saatavilla Suomen markkinoilla. Loppujen lopuksi tämä johtaa verotulojen vähenemiseen ja tullin ja poliisin salakuljetusrikosten estämiseen liittyvien kustannusten nousuun. Koska lain yleistavoite on laittoman kaupan vähentäminen, kieltä, sellaisena kuin se on nykyisessä muodossa, ei pitäisi panna täytäntöön.

Imperial haluaa muuttaa ehdotusta pH:ta säätelevien lisäaineiden kieltämisestä nikotiinipussien valmistuksessa. pH-arvon säätely on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että kuluttajille tarjotaan turvallinen tuote. Sen sijaan tulisi säätää pH:n enimmäiskatto, jotta vältetään tuotteet, joiden pH-arvo on liian korkea.

Tiivistetysti yllä olevasta Imperial vastustaa ehdotusta nuorille houkuttelevien makujen kieltämisestä kuten se lakiesitykseen on kirjattu ja pH:ta säätelevien lisäaineiden rajoittamisesta. Siinä tapauksessa, että hallitus kuitenkin aikoo edetä makurajoitusten kanssa, tällainen rajoitus tulee suunnitella ennakoitavalla tavalla, esim. kieltämällä tietyt erikoismaut, kuten makeiset, virvoitusjuomat ja leivonnaiset.

Ehdotus yhdenmukaisiksi vähittäismyyntipakkauksiksi

Ennen tupakkatuotteiden yhdenmukaisten vähittäismyyntipakkausten käyttöönottoa perustuslakivaliokunta antoi lausunnon sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle. Lausunnossa todettiin, että "[jos ehdotukseen liittyy] perusvapauksien ja -oikeuksien rajoituksia, rajoitusten on oltava oikeasuhteisia ja täytettävä myös muut perusvapauksien ja -oikeuksien rajoittamisen yleiset kriteerit". On huomattava, että perustuslakivaliokunta on toistaiseksi kommentoinut vain tupakkatuotteiden yhtenäisten vähittäismyyntipakkausten vaatimusta. Tämä ei tarkoita, että hallituksella olisi automaattisesti oikeus ottaa käyttöön vaatimus savuttomien nikotiinituotteiden yhtenäisistä vähittäismyyntipakkauksista ilman, että se on ensin arvioinut ehdotuksensa perustuslaillista suhteellisuutta. Nykyisestä ehdotuksesta puuttuu tällainen suhteellisuusarviointi. Voidaan myös todeta, että Tanska otti Suomen tavoin käyttöön säännöt tupakkatuotteiden

yhtenäisistä vähittäismyyntipakkauksista. Tanska ei kuitenkaan ole ottanut käyttöön tällaista vaatimusta savuttomille nikotiinituotteille.

Edellä esitetyn valossa Imperial ei hyväksy hallituksen ehdotusta yhtenäisistä vähittäismyyntipakkauksista, koska ehdotuksesta puuttuu seurausanalyysi ja suhteellisuusarviointi. On huomattava, että savuttomat tuotteet kuuluvat jo tupakka- ja nikotiinituotteiden esillepanokiellon piiriin. Tätä voidaan pitää riittävänä rajoituksena nykyisessä tilanteessa.

Ehdotukset rajat ylittävän sekä kansallisen etämyynnin kieltämiseksi

Imperial suhtautuu myönteisesti siihen, että hallitus haluaa kieltää savuttomien nikotiinituotteiden sekä rajat ylittävän että kansallisen etämyynnin. Kielloilla pitäisi olla suora vaikutus vähemmän vastuullisiin valmistajiin ja kauppiaisiin, jotka tällä hetkellä tarjoavat Suomen markkinoille tuotteita, joiden nikotiinipitoisuus saattaa olla erittäin korkea tai joista puuttuu selkeät ja helposti ymmärrettävät lainmukaiset merkinnät. Imperial kuitenkin ehdottaa, että nämä kiellot tulevat voimaan välittömästi, eikä vasta kuuden (6) kuukauden kuluttua itse lain voimaantulosta.

Yhteenveto

Imperial ei kannata seuraavia ehdotuksia:

- 25a § koskien makurajoituksia
- 39a-b § koskien yhdenmukaisia vähittäismyyntipakkauksia

ja ehdottaa, että 58 ja 65 §:n ehdotukset sekä rajat ylittävän että kansallisen etämyynnin kieltämisestä tulevat voimaan välittömästi.

Imperial Brands Finland Oy

Farid Hamadi

Toimitusjohtaja

Hamadi Farid
Imperial Brands Finland Oy